

A Császári és Királyi Haditengerészet szervezete

Hozzáadta: olaf
2005. február 23. Szerda 19:59

A Császári és Királyi Haditengerészet szervezeti felépítését ismerhetitek meg ebben a cikkben.

1. A haditengerészet felépítése: A haditengerészet a flottájában, hadikikéltőkkel, tengerészeti szertárákban és telepeken, kárpóztatókban, valamint a személynzetben áll. Erőssége a tengeri kereskedelem kiterjedésénél, az átvonásoknál, a tengeren való létezésük jellegénél, valamint esetleges gyarmatok és saját országainak sajátosságaitól függ. Míg Nagy-Britannia, Francia-, és Olaszország nyílt tengeri hadiflottájuk felett rendelkeztek, Ausztria-Magyarország flottája inkább csak a parti háborúhoz szolgált. A hajók minőségére, felszerelésére is e célnak megfelelően volt kialakítva. A haditengerészet intézményei és berendezései az alábbiak szerint osztályozhatók (1. ábra):

- A csataflotta nyílt tengeri kikötőkre, valamint ellenséges partok elleni támadásra szolgált. Gerincét csatahajók alkották. A flotta akciós kárpóztatók fokozására, a hárszerző és biztosító szolgálatnak teljesítésére, cirkálórombolók és torpedónaszádok beosztásait is magában foglalta.
- A cirkáló flottát békés körülmények között alkalmazták, háborúban pedig ellenséges kereskedelmi hajók elfogására, kutatására szolgált, valamint a csataflottához osztották be. A páncélos cirkáló, valamint (missziós) cirkáló alkották.
- Partvidék flotta páncélos-ágyúnaszádokból, és az 1/2 tegekből, torpedónaszádokból és a partvédelem céljaira kiképzett páncélos hajókból állt.
- Szállító- és hajók a csatahajók részére készítették az élelmiszeranyagot, valamint egyéb hadianyagokat és csapatszámológépeket.
- Torpedóflotta torpedónaszádokból, torpedóanyagokból és torpedó tárházakból állt.
- Iskola hajók, hadaprások, hajószuhamok, gépezetek, főtűz, matricák kiképzésére szolgált.
- A kiképzés szolgálatára alkalmazott járművek a vontató gőzmozgós, kalauz járművek-, Qr-, kaszárnya-, ispotályhajók voltak.

Hajó típusok:

Páncélos fregatt: az első páncélos hajókat nevezték így, mivel a fregattokra emlékeztettek. Három árbocuk, egy 1/2 soruk volt. Vízszelőtűsük 3000- 7000 tonna volt. 12- 15 cm-es kőszólyvas páncéloszatuk viseltek. Fegyverzetük 16- 30 db 15- 18 cm-es vontócsővel ágyúkból állt, melyet a torpedónaszádok megjelenése után gyorsított ágyúkkal kiegészítettek.

Kazamatahajó: az előbbiekhöz hasonlítottak. Kevesebb számú, de nagyobb ágyúkat hordtak (6- 10 db 23- 28 cm-es), amelyeket a hajó kárpóztató részén az őn. kazamatájukban helyeztek el. Vízszelőtűsük 5000- 8000 tonna, páncéloszatuk 15- 35 cm vastag, sebességük 13- 15 csomó volt.

Sorhajó (vagy toronyhajó): az 1890-től 1906-ig tartó korszak alapvető típusa volt. Viszonylag rövid, zömök test vastag páncélos jellemezte. Vízszelőtűsü 5- 11 000 tonna, sebességük 15- 20 csomó volt. Fegyverzetét általában kárpóztató toronyban elhelyezett 4 db 24 - 30, 5 cm-es ágyú, 8 - 12 db 12- 19 cm-es és 4,7 - 7 cm-es löveg alkotta.

Pre-dreadnought (vegyes nehézsúlyú korszerű sorhajó): a sorhajókkal együtt, főleg a nehézsúlyú korszerű sorhajókkal együtt, ami 8 db 24 cm-es löveget jelentett. Vízszelőtűsük 14 tonna volt.

Dreadnought: a típus nevet az 1906-ban épült brit Dreadnought kapta, amellyel megszületett az egységes nehézsúlyú csatahajó. Vízszelőtűsük 21 000 tonna sebességük 20 - 21 csomó volt. 12 db 30,5 - es és 18 db kárpóztató, és 18 db kárpóztató löveget hordtak.

Partvidék páncélos: a kor csatahajóinál kisebb méretek erősebb páncéloszat, alacsonyabb sebesség jellemezte. Vízszelőtűsü 6000 tonna, sebességük 18 - 20 csomó volt. Fegyverzetét 4 db 24 cm-es és 1 ágyú alkotta.

Páncélos cirkáló: a sorhajókkal egy időben keletkezett. A flották kisebb, gyengébb, de gyorsabb egységei voltak. Feladata a felderítés, a gyarmatok és kereskedelmi útvonalak védelme és az ellenséges kereskedelmi hajóinak elfogása. Vízszelőtűsü 6000 - 8000 tonnasebességük 18 - 22 csomó volt. Fegyverzetük 2 db 24 cm-es és 8 db 15 - 18 cm-es ágyút hordott.

Cirkáló: a páncélos cirkálóknál kisebb, gyengébb páncéloszatú és fegyverzetű, de gyorsabb hajó volt. Feladatuk az első páncélos cirkálóval. Vízszelőtűsü 1500 - 4000 tonna, fegyverzetük 10 - 12 cm-es és 1 ágyú volt.

Romboló: feladata a nagyobb hajókat fenyegető torpedónaszádok biztonságos távolban tártáron megsemmisítése, konvoj kárpóztató ellátása, felderítés, kárpóztató a tengerelátjárók felderítése, megsemmisítése. Vízszelőtűsü

jelvényeket, valamint az Árboc szalagot Ájjel is viselték. A lobogás felvonásakor mindenki a fedélzeten tartózkodott, hacsak nem volt, valamilyen halaszthatatlan tevékenységgel megbízva. Ás arccal a lobogás felé fordulva tisztelgett. hadihajásn végezhet tiszteletadások egyike a lobogásdás-sz. Kétféle lobogásdás-sz létezik a nagy Ás a kis lobogásdás-hajás a nagylobogás dászt csak nemzeti Ánnepek során kikétkben viselték. Elő az orr lobogásréd fokán, Árbocokon a keresztred magasságában, a taton a farlobogásred fokán rágztett jelzlobogás sorában, valamint az orr- Ás a farlobogásbás Ás egy-egy nemzeti lobogásbás Állt, amely azokon az Árbocokon volt kitűve, amelyen nem volt Árboc jelvény. A jelzlobogás sorrendje I, W, H, K, M, O, L, N, T, J, P, U, Z, X, V, R, S, Y volt. Ha egy rend nem volt előg a fenti sorrendben folytatlagosan Állt-tótt Ás sorba a tbbit. A kis lobogásdás-sz az orr- Ás a farlobogásbás Ás egy-egy nemzeti lobogásbás Állt azokon az Árbocokon, amelyen nem volt Árboc jelvény. A kis lobogásdászt Ánnepekes alkalmakkor menetben is viselték, de menetben nem volt az orrlobogás felvonva. 7. A haditengerészet alkalmazás a flotta hajásnak alkalmazásait Ávenknt egy szolgálalaba Áll-tási tervben Állapótt Ás meg, amelyben a hajás felszerelésnek cölja- pl. kálszolgálalati, iskolai, gyakorlati vagy más cölokra- is le volt Áva. A szolgálalaba Állt-tótt hadihajás mindig hadszergleg, a tartalékban levő Ágy voltak leszerelve, hogy teljes felszerelés Ák egy pár nap alatt elvégezhet legyen. 1. Kálszolgálalatra diplomáciai Ás a kereskedelmi- diplomáciai viszonyok megkvetelték, hogy a idegen vizeken az Qrszolgálal teljes-tÁsben saját hajás is kászremgkÁdjenek, hogy a birodalom polgárainak Árdeké valamint a saját Árdekeket megvédjék, valamint fenntartsák, száksÁg esetén akár fegyverrel is az Állami tekinté cölbás AZ Osztrák Ás Magyar Monarchia a ká-nai Ás indiai vizekre Ávenknt egy hajás káldÁtt, a FöldkÁzi-, Adri tengeren egy hajásrajt tartott felszerelve, Konstantinápolyban pedig Állandán egy hajás ÁllomÁsoztatott. 2. Iskolai Ás gyakorlati cölokra Minden Ávben nÁhÁny hánapra szolgálalaba Állt-tótt nÁhÁny vitorlás hajás a hadaprásdok, hajásuhancok Ás matrások els tengerészeti kiképzése cöljában, amelyek a saját vizeket csak ritkán hagyták el oktatás befejeése után ismét leszereltek. 3. Más cölokra hadihajásnak kászhasznÁ cölokra Ás a tudomány szolgálalában is alkalmazták. Minden idegen tengeren járás hadihajásnak kástelessÁge volt felkeresett országok politikai, társadalmi, statisztikai, földrajzi viszonyairól adatokat szerezni, Ás ezekről jelentést tenni. A felsőgvizeket Ábrázoló térképek, valamint a világtás tornyok jegyzékeit elkészÁteni, az Ásszes térkép Ás világtás-tástoron nyilvánlaltás a pálai Vázrajzi Hivatalban tÁrtÁnt. Felhasznált irodalom:

- Csonkáróti Károly: Horthy, a tengerész; ZrÁ-nyí kiadás 1993
- Csonkáróti Károly: Az Osztrák-Magyar Monarchia haditengerészete
- Csonkáróti Károly: Hadihajás a Dunán; ZrÁ-nyí kiadás 1980
- Csonkáróti Károly-BenczÁr László: Haditengerészek Ás folyamárk a Dunán 1870-1945; ZrÁ-nyí kiadás
- Csonkáróti Károly: A császári Ás királyi haditengerészet lobogásja;
- Haditechnika 2003/4
- Földi Pál: Az osztrák-magyar haditengerészet története Anno kiadás
- Kiss Csaba: A Császári Ás Királyi flotta kázirat
- KrÁmli Mihály A Császári-Királyi haditengerészet 1797-1866
- KrÁmli Mihály Magyarország Ás a Cs. Ás Kir. Haditengerészet ipari megrendelésnek kvás szerinti megosztás 1910
- KrÁmli Mihály A Császári Ás Királyi haditengerészet Ás Magyarország Propannonia Kiadás 2004
- Nagy Miklós Mihály: Boldog bÁkeidk haditengerészei KornÁtás kiadás 2003
- <http://www.members.e-media.at/NOVARA/index.html>